

דבר העורך

אנחנו שמחים לפרסם את הגיליון הרביעי של הרבעון לחקר ארגונים וניהול המשאב האנושי. בגיליון הנוכחי הפנינו מבט אל מערכת החינוך. במאמר "חשופים בצריח: אלימות כלפי מורים בבית הספר", סוקרים רות ברקוביץ', שי צפריר וגיא אנוש, את הידע הקיים ביחס לאלימות כלפי מורים בבתי ספר, מתארים את היקף הבעיה ומאפייניה, מדגישים גורמי סיכון ודנים בתוצאותיה השליליות.

במדור הראיונות אנו מציגים ריאיון עם אורית אסייג, ראשת מינהל החינוך בעיריית עכו ב-10 השנים האחרונות. עיריית עכו זכתה בשנה שעברה בפרס החינוך הארצי ובשבחים רבים על הישגי מערכת החינוך בעיר. שוחחנו עם אורית על הקשיים והאתגרים בניהול מערכת חינוך בעיר מעורבת בפריפריה, על אלימות במערכת החינוך, ודנו בשאלה האם קיים סגנון ניהול נשי.

האם להתנהגות מנהלים במקום העבודה יש השפעה על התנהגות העובד מעבר לשעות העבודה? לשאלה מעניינת זו נדרשו מיכל בירון וקרן תורגימן-לופו. הן מציגות ממצאי מחקר, שבחן את השפעתם של גורמי לחץ פסיכולוגי במקום העבודה על התנהגות מסוכנת של עובדים במהלך נסיעות יוממות (לעבודה וממנה). הממצאים מצביעים על כך, כי היחסים של העובד עם מנהלו הישיר והקונפליקט בית-משפחה רלוונטיים ומשפיעים לא רק על התנהגותו של העובד בתוך מקום העבודה, אלא יש להם השפעה גם על התנהגות העובד במהלך נסיעתו אל מקום העבודה או ממנה.

אחד הנושאים המטרידים מוסדות אקדמיים, הוא הקשר בין הידע התיאורטי שנלמד במסגרת תוכניות הלימודים לבין היכולת של הסטודנטים ליישם את הידע בעולם העבודה. התנסות בשדה היא תהליך למידה אקטיבי, בו נוצרות ומועברות חוויות ההתנסות לכדי מיומנויות שמבוססות על יישום הידע התיאורטי שנלמד במסגרת לימודים אקדמיים אל תוך עולם העבודה. קרן מייקל ומירה פרבשטיין מציגות מודל פרקטיקום המבוסס על גישת הכוחות. הן מדגימות את תפיסתן ביישום המודל באמצעות הכשרה מעשית למקצוע שירותי אנוש.

חברות-בת מקומיות של תאגידיים רב-לאומיים מהוות נושא מרכזי במחקר האקדמי, ועבודות רבות מנתחות את תפקידיהן, אופן פעולתן והתפתחותן על ציר הזמן. במדור חוקרים בתחילת דרכם, מציג גיל ברוש מאמר העוסק בניתוח התפקידיים, הסמכויות והאחריות הניתנים בידי סטארט-אפים שנרכשו בידי תאגידיים רב-לאומיים, החל מיום הפיכתם לחברות בנות של התאגיד הרוכש ולאורך חייהם. בנוסף, העבודה מנסה לזהות את הגורמים המקדימים המשפיעים על הגדרת תחומי הסמכות והאחריות הנדונים עם השלמת הרכישה, והן על השתנות ההגדרה לאורך השנים, ומנתחת את אופי ההשפעה האמור.

נושא הגיוון בעבודה תפס השנה מקום מרכזי בכנס השנתי של המרכז לחקר ארגונים וניהול המשאב האנושי, ובכנס משולם השלישי שאורגן ע"י החוג למנהל עסקים. בפינת הפרויקטים מציג עופר קרן את פרויקט העסקת עובדים בעלי מוגבלות בחברת חשמל, כדוגמה לדרך בה ארגון עסקי או ציבורי יכול לנהוג.

בגיליון הנוכחי הוספנו פינה חדשה, המתמקדת בסקירת ספרים מקצועיים חדשים בנושאים הרלוונטיים לפעילויות המרכז. רחלי גלילי סוקרת במדור את ספרה של עמליה דוויק כהן "הדרכה, ניהול והצלחה", שעוסק בדרך בה יש לנהל באופן שיטתי ומקצועי את פונקציית ההדרכה בארגונים.

במדור ניהול סיכונים והזדמנויות מציג גיל מזרחי מאמר שלישי בסדרה, המתמקד ברכיב דמי הניהול בקרן פנסיה מקיפה (קרן צוברת), הנחשב כרכיב אקוטי בהתייחס לחיסכון השוטף של הפרט עד לפרישה ולאחריה.

קריאה מהנה!

אריה רשף